

Factsheet

Onderwerp: Resultaten gedragseenheid RIVM en GGD GHOR NL (24 juni 2020)	
Kernboodschap	Het RIVM volgt samen met GGD-GHOR NL via de gedragseenheid de bereidheid onder de bevolking voor het opvolgen van deze gedragsregels. De meting van eind mei jl. laat zien dat het draagvlak voor de gedragsregels waaronder het houden van 1,5 meter afstand relatief hoog is (variërend van tussen de 80% tot 90%). Desondanks geven mensen aan dat het steeds lastiger wordt om afstand te blijven houden, vooral bij het boodschappen doen, bij het werken buitenshuis, of bij het ontvangen van bezoek binnenshuis. Verder laat het onderzoek zien dat jongeren en ouderen een hoge prijs hebben betaald bij het bestrijden en controleren van het virus.
Argumentatie	• U ziet in de resultaten van het onderzoek terug dat er een spanning ontstaat in de mate waarin de samenleving – specifiek jongeren en ouderen – bereid is om zich te houden aan de gedragsregels. • Zo hebben jongeren moeite met de regels die ten koste gaan van het eigen sociale leven. • Ouderen lijken vooral moeite te hebben met de gedragsregels die bijdragen aan een sociaal isolement. • U denkt o.a. samen met de wetenschappers van de gedragseenheid van het RIVM na over andere mogelijkheden die mensen kunnen helpen om de gedragsregels te blijven naleven, met daarbij specifieke aandacht voor jongeren en ouderen. • Het RIVM onderzoekt sinds april samen met de GGD'en het naleven van maatregelen en welbevinden van een grote groep mensen in Nederland. • Een 3-wekelijks vragenlijstonderzoek wordt per meetronde aangevuld met verdiepende interviews. • Het RIVM publiceert de landelijke resultaten op haar website.
Politieke afspraken (regeerakkoord, convenant, coalitieafspraken e.d.)	N.v.t.
Feiten&cijfers	<i>Algemeen</i> • Het draagvlak voor de gedragsregels waaronder het houden van 1,5 meter afstand is relatief hoog (variërend van tussen de 80% tot 90%). • Het draagvlak voor maatregelen die het sociale leven inperken is 10-20% lager. • Naleven van de hygiënemaatregelen is sinds de eerste meting in april stabiel, hoewel er met name winst te halen is op regelmatig en nauwkeurig handen wassen. • Het houden van voldoende afstand is volgens een groot deel van de respondenten vooral lastig binnen: in de supermarkt, op het werk en bij het op bezoek gaan of bezoek ontvangen. <i>Thuisblijven en testen</i> • Uit het onderzoek blijkt dat ongeveer twee derde van de mensen die op dit moment geen klachten hebben, bereid is om zich te laten testen. • Bij mensen met symptomen ligt dit percentage op ongeveer een kwart (28%). • Ook is te zien dat slechts 23% van de mensen met symptomen thuisblijft. • Als mensen een positieve test uitslag zouden krijgen, zegt bijna iedereen (95%) van plan te zijn om thuis te blijven. • Bij een positieve test van een huisgenoot of van iemand buiten het huishouden die ze ontmoet hebben, neemt deze intentie af (respectievelijk 84% en 43%).

	• Mogelijke verklaringen hiervoor zijn dat mensen hun klachten toeschrijven aan hooikoorts, chronische aandoeningen of een normale verkoudheid. Mensen die niet van plan zijn zich te testen, redeneren vaker vanuit de eigen gezondheid of meerwaarde: het voelt niet ernstig, en het verandert niks aan mijn situatie. Mensen hebben de intentie zich te laten testen, als er meerdere klachten optreden en als het "anders aanvoelt" dan een normale verkoudheid. • Mensen die wel van plan zijn om zich te laten testen bij klachten doen dit vooral om naasten te beschermen en verspreiding van het virus te stoppen. <i>Jongeren (16-24 jaar)</i> • Jongeren lijken in sterke mate het beleid te ondersteunen, zich aan de maatregelen te houden, en geven aan dit in grote mate te doen uit solidariteit met anderen (omdat ze zelf weinig risico lopen, maar aangeven het hele erg te vinden andere te besmetten). • Zoals bij de andere leeftijdsgroepen, vinden de jongeren het lastiger maatregelen die ten koste gaan van hun sociale leven, zoals anderhalve meter afstand houden en drukte vermijden, na te leven en vol te houden. • Een derde van de jongeren meldt een toename van psychische klachten sinds de start van de coronacrisis. Dit lijkt met de recente versoepelingen en toename in sociaal leven, weer af te nemen. • De verdiepende interviews geven de indruk dat een beperkt deel van de jongeren met psychische klachten hulp heeft gezocht, waarbij ze veelal digitale communicatie met hulpverleners helaas negatief ervaren. • Veel jongeren zijn bereid tot testen, vooral bij meerdere klachten, evenals tot thuis-quarantaine bij een positieve uitslag. <i>Ouderen (70 jaar en ouder)</i> • Ouderen zijn achteruit gegaan met name op het gebied van het sociale welzijn, de financiële zekerheid en – in mindere mate – het psychische welzijn. • Wat betreft naleven van maatregelen, lukt het senioren deze te volgen in de meeste situaties, al wordt een aantal basismaatregelen wel als (erg) lastig ervaren om vol te houden. • De ervaren vatbaarheid voor een COVID-19 infectie en dreiging van het virus, wordt als relatief hoog ervaren en veel mensen zouden bereid zijn zich te laten vaccineren. • Ouderen steunen over het algemeen het beleid van de overheid, waarbij in mindere mate gedragsregels die kunnen bijdragen aan sociaal isolement. • Een aanzienlijk deel van de deelnemers vindt dat de overheid het goed doet, maar zet wel vraagtekens bij hoe goed verschillende belangen en interesses van mensen worden meegenomen. •
Overig (zoals heikele punten en pers)	• In de Kamerbrief van 24 juni jl. staat u ook stil bij de resultaten van de gedragsunit omtrent de testbereidheid onder de Nederlandse bevolking (zoals weergegeven onder 'feiten en cijfers'). • Op dit moment loopt de vierde meting van het onderzoek van de gedragsunit. De resultaten van deze meting worden verwacht op vrijdag 3 juli.